

Beste leden en relaties,

Vol verwachting klopt ons hart.....

Uiteraard bij heel veel van onze lezers is dit in deze tijd van het jaar van toepassing. Het is weer bijna Sinterklaas. Een feest voor jong en oud met een langdurige traditie. Op onderstaande foto zien we naar het schijnt de oudst bekende foto van een Sinterklaasintoct in onze regio.

Aankomst van Sinterklaas in Meerveldhoven, rond 1900.

Maar in het bijzonder klopt het hart van onze HWR-leden (en andere Reuselnaren) wat sneller nu de nieuwe MFA De Kei steeds dichterbij komt. We zijn erg benieuwd wat dit ons het komende jaar gaat brengen.

Maar voordat het zover is, bieden we jullie nog de nodige heemkundige nieuwtjes en wetenswaardigheden aan die we links en rechts bij elkaar gesprokkeld hebben.

Veel informatief leesplezier.

Bestuur en Werkgroep Communicatie.

HWR Themabijeenkomst met Regionaal Historisch Centrum Eindhoven op het podium

Door onze contacten met het RHCE kwam van tijd tot tijd bij onze leden de vraag naar boven of zij iets meer informatie zouden kunnen krijgen over deze voor onze HWR belangrijke informatiebron.

Woensdag 15 november heeft één van de RHCE-medewerkers aan die wens gevolg gegeven en aan onze belangstellende leden een inkijkje gegeven in hun spreekwoordelijke keuken en archieven.

Het was een zeer verhelderende presentatie van de mogelijkheden die er zijn voor onderzoekers van musea en heemkundekringen maar ook andere belangstellenden om gewenste informatie te achterhalen bij zoektochten naar hun verleden. Maar ook veel andere interessante historische informatie is er bij het RHCE te verkrijgen.

Met dank aan de presentatrice werd de avond afgesloten die ongetwijfeld nog een vervolg zal krijgen. De nodige bezoeken aan het archief werden al besproken.

Uit de bibliotheek van de HWR

Noord-Brabantse wapens en vlaggen.

Wapens en vlaggen van de provincie, gemeenten, dorpen, waterschappen en kerkelijke instellingen.

Auteur: W.A. van Ham.

Het boek is een bewerking van het manuscript van de in 2020 overleden auteur, waarbij ernaar gestreefd is "de hand van de auteur" duidelijk herkenbaar te laten zijn.

Het eerste hoofdstuk is de beschrijving van de (geschiedenis van de) wapens en vlaggen, de aanvraag goedkeuring en officiële vermelding in het register van de Hoge Raad van Adel. Het tweede hoofdstuk is het meest uitgebreid omdat het bestaat uit de wapens en vlaggen van alle in de titel genoemde instanties. Dit is alfabetisch geordend en dus gemakkelijk doorzoekbaar.

Bij de gemeentewapens wordt een korte beschrijving gegeven van de gemeente met een enkel woord over de historie. Daarna volgt een afbeelding met beschrijving van het gemeentewapen, met de herkomst van de elementen die in het wapen zijn opgenomen. Dit wordt afgesloten met twee rubrieken: "Publicaties" en "Verder lezen". Dit maakt het boek tot een zeer toegankelijk naslagwerk.

Het derde deel behelst de officiële beschrijving van de vlaggen. Deze beschrijvingen zijn zeer kort; Reusel (datum van besluit gemeenteraad)

[een] blauw [doek], beladen met aan de broekzijde de zon tussen twee wolken die de korenschoof beschijnt, alles in geel.

Uit het HWR archief

Handboogschutterij "De Grensjagers".

Oprichting handboogschutterij

Reuzel, 29 augustus 1904.

Ter bevordering van het onderling gezellig verkeer onzer dorpsgenooten is alhier bij Mejuffrouw de Wed. J. Vermeulen eene handboogschutterij opgericht, beginnende met het respectabele getal van 50 leden. Bereids is in den tuin een flinke doele aangelegd. Het Bestuur der vereeniging, die wij bij dezen alle succes toewenschen, is aldus saamgesteld: Burgemeester A. Willekens, beschermheer; L. Vermeulen en A. Cools, president en vice-president; J. Willekens, secretaris-penningmeester en C. Claassen en C. Kerkhofs als commissarissen. Wij hopen, dat de gemoedelijke Reuzelaars boog en pijl eens ferm ter hand gaan nemen, om spoedig op de concoursen in den omtrek een of ander prijsje te kunnen behalen. Een lang en genoeglijk bestaan!

Reuzel, 29 Augustus. Ter bevordering van het onderling gezellig verkeer onzer dorpsgenooten is alhier bij Mejuffrouw de Wed. J. Vermeulen eene handboogschutterij opgericht, beginnende met het respectabele getal van 50 leden. Bereids is in den tuin een flinke doele aangelegd. Het Bestuur der vereeniging, die wij bij dezen alle succes toewenschen, is aldus saamgesteld: Burgemeester A. Willekens, beschermheer; L. Vermeulen en A. Cools, president en vice-president; J. Willekens, secretaris-penningmeester en C. Claassen en C. Kerkhofs als commissarissen. Wij hopen, dat de gemoedelijke Reuzelaars boog en pijl eens ferm ter hand gaan nemen, om spoedig op de concoursen in den omtrek een of ander prijsje te kunnen behalen. Een lang en genoeglijk bestaan!

De Peel- en Kempenbode 31-08-1904

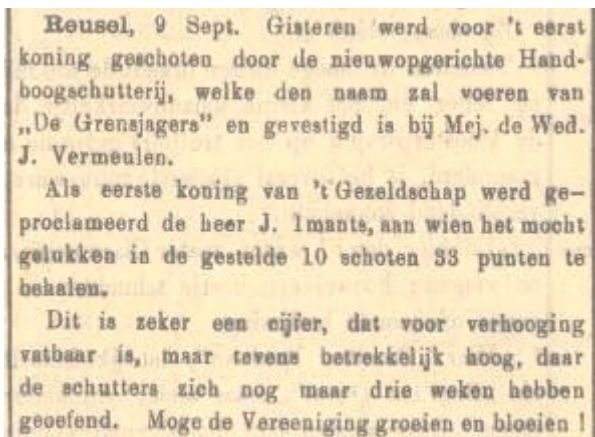
..... en het eerste schot!

Reusel, 9 september 1904.

Gisteren werd voor 't eerst koning geschoten door de nieuwopgerichte Handboogschutterij, welke den naam zal voeren van „De Grensjagers” en gevestigd is bij Mej. de Wed. J. Vermeulen.

Als eerste koning van 't Gezelschap werd geproclameerd de heer J. Imants, aan wien het mocht gelukken in de gestelde 10 schoten 33 punten te behalen.

Dit is zeker een cijfer, dat voor verhooging vatbaar is, maar tevens betrekkelijk hoog, daar de schutters zich nog maar drie weken hebben geoefend. Moge de Vereeniging groeien en bloeien !

De Peel- en Kempenbode 10-09-1904

De Vurstelling

In het kader van de nieuwbouw MFA De Kei is in De Vurstelling een expositie ingericht van de historie van oorsprong en bouw van De (Oude) Kei.

Diverse krantenknipsels en foto's geven de bezoeker een goed beeld van het ontstaan en de bouw van een voor Reusel zeer markant gebouw

waar alle inwoners van Reusel en verre omgeving goede herinneringen aan zullen hebben.

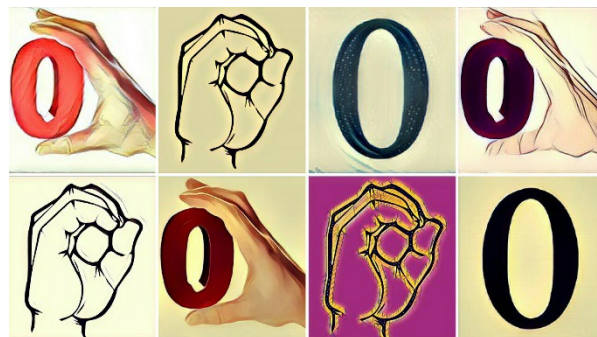
De presentatie is toegankelijk tijdens de openingsuren maar in verband met het gebruik van de ruimte door meer verenigingen tijdens de bouw is het raadzaam vooraf even hiernaar te informeren.

Vondsten die het leven beter maakten - DE NUL

We zijn dwergen op de schouders van reuzen. In de Oudheid kwamen ontdekkers met uitvindingen die het bestaan veraangenaamden en waarvan we nog steeds profiteren. Eén daarvan: de nul.

Probeer u zich eens een wereld voor te stellen zonder nul – zonder een woord of teken voor het niets tussen -1 en 1. In die wereld is rekenen een stuk lastiger dan in de onze. En toch hebben wiskundigen zich eeuwenlang zonder nul moeten behelpen.

Vroege rekenaars ontwikkelden in het derde millennium voor Christus wel symbolen die familie waren van onze nul en een van zijn functies vervulden. Want behalve het teken voor niets is de nul ook een middel om onderscheid te maken tussen bijvoorbeeld de getallen 11 en 101. Zonder nul zien die twee er hetzelfde uit, en dat is verwarrend. Daarom noteerden rekenaars soms punten of streepjes op de plaatsen waar we nu een nul zouden zetten, zoals al te zien is op Sumerische kleitabletten.

Maar de echte innovatie vond plaats in India, dat lang een centrum was van wiskundige vernieuwing. Rond 300 n.Chr. gebruikten rekenaars een open rondje op dezelfde manier als collega's in het Nabije Oosten de stippen of

strepen hadden genoteerd. En rond 600 gebruikten ze dat rondje ook voor 'niets' of 'geen enkele'. En dat bleek verdraaid handig. Zo handig dat dit nieuwe teken zich verspreidde over de wereld en niet meer weg te denken is.

Bron: Maand van de geschiedenis

6000 Foto's Waterschap De Dommel (1950-2000) nu online bij het BHIC

Vijftig jaar waterschapsgeschiedenis in beeld.

Waterschap De Dommel heeft zijn imposante collectie van bijna 6.000 foto's ondergebracht bij het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC) in 's-Hertogenbosch. Het gaat om foto's over de periode 1950-2000 van bijzondere gelegenheden, zoals openingen en oplevering van projecten en rioolwaterzuiveringen, hoogwaterperiodes (waaronder die van 1995), dagelijkse bezigheden en veel landschapsfoto's. Waterschap De Dommel beheert het water in Midden-Brabant.

Afvalwaterzuiveringsgemaal met persleiding in Reusel (12-03-1974).

In deze collectie zitten foto's van bouw en verbouwingen van rioolwaterzuiveringen van eind jaren '70 tot nu in onder andere Eindhoven, Tilburg, Boxtel, Biest-Houtakker, Hapert en Soerendonk. Maar er zitten ook foto's tussen van officiële openingen hiervan. Verder vind je veel foto's van werkzaamheden aan en landschapsfoto's van beken. Bijvoorbeeld van het rechte trekken van beken voor een betere doorstroming tot hermeander-projecten. Bij dat laatste herstel je bochten en kronkels in de beek of leg je nieuwe aan. Daardoor houd je meer

water vast in het gebied. Ook verbeter je de kwaliteit van het water. Je zult verder foto's ontdekken van hoogwaterperiodes, waaronder de hele grote van 1995.

Ga hier naar de fotocollectie van Waterschap De Dommel: <https://bit.ly/47zABns>

Dit zijn de oudste films van Brabant!

Sinds april dit jaar is BrabantinBeelden op zoek naar de oudste film van Brabant. Iedereen heeft met ons mee gespeurd naar films van vóór 1940. Deze brede oproep heeft veel mooie tips en films opgeleverd. En de oudste films - tot nu toe - komen zelfs uit 1913 en zijn dus meer dan een eeuw oud! De alleroudste zijn opgenomen in juli 1913 en komen uit 's-Hertogenbosch en Helmond. Al deze films kun je nu op één plek zien: <https://bit.ly/3RlvdP2>

De oudste films:

– Op 14 juli 1913 brengen koningin Wilhelmina en prins Hendrik een bezoek aan 's-Hertogenbosch. Ter gelegenheid van de viering van 100 jaar Koninkrijk gaan ze daar naar de nationale tentoonstelling voor kerkelijke kunst. Het zijn hele bijzondere filmbeelden, want het zijn de oudst bekende bewegende beelden van Noord-Brabant!

– Een kleine twee weken later, op 29 juli 1913, vindt de installatie van burgemeester Marinus van Hout plaats in Helmond. Op deze video ben je getuige van de feestelijkheden.

Cursus Stamboomonderzoek voor gevorderden

Volksuniversiteit regio Eindhoven biedt, in samenwerking met de Nederlandse Genealogische Vereniging (Afdeling Kempen- en

Peelland) en Regionaal Historisch Centrum Eindhoven deze cursus aan als vervolg op de beginnerscursus.

De cursus bestaat uit 3 lessen van 2½ uur in RHCE en de start is op maandag 15 januari 2024, aanvang 19.00 uur. De docent is Anton Neggers dus deskundigheid is gegarandeerd.

Inschrijven: <https://bit.ly/46E8fHc>

Jongerenpanel De Erfgoedbènde is op zoek naar nieuwe, enthousiaste, jonge mensen!

De Erfgoedbènde is het onafhankelijke jongerenpanel van Erfgoed Brabant. De Erfgoedbènde is in het leven geroepen om meer aandacht te geven aan hoe jongere generaties denken over erfgoed en hoe je jongeren kunt betrekken bij erfgoed.

Zij willen laten zien dat erfgoed iets is dat mensen van alle leeftijden aangaat, en willen een breed publiek voor erfgoed enthousiasmeren.

Om dit te bereiken hebben de jongeren van Erfgoedbènde een adviserende rol bij Erfgoed Brabant en andere Brabantse erfgoedinstellingen. Ze geven onder andere advies over het ontsluiten van erfgoed en het betrekken van verschillende doelgroepen. Daarnaast organiseren zij ook zelf activiteiten om de interesse voor erfgoed aan te wakkeren.

Ons doel?

De Erfgoedbènde zet zich in om jongeren (ca. 18-35 jaar) te betrekken, enthousiasmeren en te representeren bij het erfgoed van de provincie Noord-Brabant (en daarbuiten).

Bènde d'r bij?

Heb je een idee voor een evenement waaraan de Erfgoedbènde kan bijdragen, of ben je op zoek

naar mensen die jouw vereniging of organisatie kunnen helpen om aandacht voor erfgoed aan te wakkeren? Neem dan contact op met de Erfgoedbènde via info@erfgoedbende.com. Wij denken graag met je mee!

Waar denken we aan mee?

- Activiteiten zoals symposia, workshops, kroegcolleges, pub-quizen en excursies.
- Brainstormsessies waarbij we met jou in gesprek gaan over het betrekken, bereiken en enthousiasmeren van een nieuwe (jongere) doelgroep.

Interesse om zelf lid te worden van het jongerenpanel? Stuur dan gerust een mail naar bovengenoemd adres voor meer informatie! Like en volg onze [Facebookpagina](#) of [Linkedin](#).

Oude beroepen

Soms komen we bij het onderzoek naar onze voorouders beroepen tegen waarvan we werkelijk niet weten wat die inhouden. U kunt deze nu opzoeken op Yory.nl - De kennissite voor stamboomonderzoek. Met maar liefst 1000+ beroepen is Yory.nl nu de grootste site met een verzameling van oude en vergeten beroepen!

Tabakskerver.

Wel eens van een taaitaibakker gehoord, of wat dacht je van een tabakskerver? Andere voorbeelden zijn een lantaarnopsteker, klokopwinder, ringster, boomsluit, venter, segrijnwerker, looier, of hellebaardier. Sommige beroepen lijken logisch, maar daar kan je je flink in vergissen. Veel beroepen omvatten meer taken en verantwoordelijkheden dan je zou denken, maar het tegenovergestelde kwam ook vaak voor.

Nieuwsbrieven

Deze maand ontving het HWR secretariaat diverse nieuwsbrieven van collega verenigingen. Deze zijn hier te lezen:

Nieuwsbrief Erfgoedvereniging Dye van Best – oktober 2023: <https://bit.ly/49QfFKm>

Nieuwsbrief Heemkundekring Amalia van Solms Baarle-Nassau/Hertog – oktober 2023: <https://bit.ly/3RlgTpT>

Nieuwsbrief Brabants Heem – november 2023: <https://bit.ly/3T1fxBI>

Nieuwsbrief BHIC – november 2023: <https://bit.ly/40XHFaZ>

Nieuwsbrief Heemkunde de Heerlijkheid Oirschot – november 2023: <https://bit.ly/3RmHYsS>

Nieuwsbrief Erfgoed Diessen – november 2023: <https://bit.ly/3R4cxBU>

Mededelingenblad Heemkundekring Weerderheem Valkenswaard – november 2023: <https://bit.ly/46AVxcq>

Nieuwsbrief Heemkundekring Tilborch – november 2023: <https://bit.ly/47wJIW7>

Heemkunde Werkgroep Reusel heeft ook een facebook pagina. Je kunt ons vinden op: <https://www.facebook.com/heemkundereusel>

Wil jij onze Nieuwsbrief ook regelmatig ontvangen stuur dan een email naar secretaris@heemkundereusel.nl

Ook voor afmeldingen mailen naar secretaris@heemkundereusel.nl

Deze HWR nieuwsbrief en oudere afleveringen zijn terug te lezen in een archief op onze website: heemkundereusel.nl/nieuwsbrief.html

Driemaal is scheepsrecht

De uitdrukking 'driemaal is scheepsrecht' is een mooi gezegde dat vaak door optimisten aangehaald wordt. Een positieve uitdrukking dus. Wat betekent dit gezegde precies en waar komt hij vandaan?

Betekenis van driemaal is scheepsrecht.

Het gezegde driemaal is scheepsrecht is een uitspraak die populair is bij mensen die optimistisch zijn ingesteld. Lukt iets een tweede keer niet, dan gaat het de derde keer vast wel goed. Kortom: houd vol en ga door met waar je goed in bent. Als je iets wilt bereiken, moet je daar soms meerdere pogingen voor doen. Ofwel: al doende leert men.

Driemaal is scheepsrecht wordt ook wel eens als geintje gebruikt. Mensen met humor zeggen wel eens, bijvoorbeeld als je iemand voor de derde keer tegenkomt: 'Driemaal is scheepsrecht'. Vaak volgt er dan, als dat afgesproken is, een leuke traktatie.

Er is nog een ander gezegde, dat feitelijk op hetzelfde neerkomt maar een meer pejoratieve strekking heeft: 'Een ezel stoot zich in het gemeen geen tweemaal aan dezelfde steen.' Dit betekent dat je wel erg dom bent, een ezel dus, als je meermalen in dezelfde valkuil trapt.

Herkomst van het gezegde driemaal is scheepsrecht

Waar komt de uitdrukking driemaal is scheepsrecht eigenlijk vandaan? Een belangrijk woord in dit gezegde is drie. Dit getal komt op tal van plekken, zoals in de Bijbel en andere religieuze boeken, terug als symbolisch getal. Denk bijvoorbeeld aan het concept van de drie-enige God uit de Bijbel, de drie-eenheid Brahma, Vishnu & Shiva uit het hindoeïsme of de vermeende drie wijzen uit het oosten. Ook in de rechtspraak is het getal drie belangrijk. In de rechtszaal hadden getuigen vroeger drie kansen om de eed vloeiend uit te spreken.

De link tussen driemaal en scheepsrecht heeft echter te maken met gebruiken die op schepen toegepast werden. Zo kregen matrozen minstens drie keer per dag maaltijden (de schipper was hiertoe verplicht). Verder werden personen die zich tijdens een schaftbeurt misdroegen, drie keer flink geslagen, vaak met een gortspaan. Ten slotte gold tijdens zeereizen bij een terdoodveroordeling een bepaald protocol: de persoon die als doodstraf overboord gegooid werd, kreeg als laatste deze luide kreet te horen.... "Eén, twee, drie, in godsnaam!"

Kortom: driemaal is scheepsrecht.

Bron: Historiek